

”FOREIGN AFFAIRS”

Fidels slutgiltiga seger

Eva Björklund

I en artikel i tidskriften ”Foreign Affairs” 06 12 08 beskriver Julia E. Sweig USA-regimens totalt misslyckade och okunniga Kuba-politik och argumenterar för ett spårbyte. ”Foreign Affairs” betraktas allmänt som det viktigaste forumet för USAs utrikespolitiska elit. Och Julia E. Sweig är chef för Latinamerikaavdelning på ”Council of Foreign Relations” i Washington. Hon har tidigare skrivit *Inside the Cuban Revolution: Fidel Castro and the Urban Underground* and *Friendly fire: Losing Friends and Making Enemies in the Anti-American Century*.

Julia E. Sweig har kunskap om det kubanska samhället, och hon har de normala liberala invändningarna mot systemet. Av utrymmesskäl har jag hoppat över dessa välkända argument i följande utdrag ur artikeln. Det intressanta är hennes insikt i det kubanska samhällets särdrag.

Julia Sweig:

Övergången till livet efter Fidel sker nu... Kubanerna har inte gjort uppror, och deras nationella identitet förblir kopplad till fosterlandets försvar mot USAs angrepp på landets självständighet...

Överförandet av presidentbefogenheter till Raul Castro och en handfull ministrar som sedan 90-talet styr landet under Fidels överinseende har inte lett till en enda våldsam incident på kubanska gator...

Men i Washington har Kuba-politiken sedan länge präglats av önsketänkande och bristande verklighetsförankring. Politiken har inriktats på US-kubanerna i Florida och deras avgörande roll i presidentvalen. Den har underblåsts av en säkerhetstjänst i självpåtagen isolering från Kuba och av en politisk miljö som belönar rapporter som stryker Vita Huset medhårs...

Washington måste äntligen vakna upp till verkligheten och förstå varför Castro haft makten så länge – och erkänna att som resultat av den egna oersonliga okunnigheten har USAs ledning mycket få redskap för att påverka Kuba efter Fidels försvinnande. Med USAs trovärdighet i Latinamerika och resten av världen på lägsta nivån någonsin är det dags att överge en politik som genom Fidels maktöverföring redan så tydligt har visat sig vara ett misslyckande...

Raul tog snabbt över Fidels befogenheter i partiet och som statschef, och behöll kontrollen över de väpnade styrkorna och säkerhetstjänsten. Av de andra i gruppen som Fidel överlämnade till har två arbetat nära Castrobröderna sedan revolutionens seger och fyra har intagit ledande roller sedan 90-talet. I åldrarna från 40 till 70 år har de sedan många år förberett sig för detta kollektiva ledarskap... Den kubanska regeringen vilar på mycket mer än de två legendariska

Castrofigurernas karisma och auktoritet...

Kuba är ingen flerpartidemokrati men det är ett fungerande land med mycket egensinniga medborgare där lokalt förtroendevalda fattar beslut om sophämtning, lokaltrafik, arbetstillfällen, utbildning, hälsovård och säkerhet. Även om växande korruption utgör ett problem är det högutbildade tjänstemän, stridserfarna officerare, duktiga diplomater och kunnig arbetskraft som befolkar kubanska institutioner. Medborgarna har hög läskunnighet, är internationellt erfarna, oändligt företagsamma och vid god hälsa, i global jämförelse.

De som kritiserar Castro-regimen värjer sig för denna verklighetsbeskrivning... de vill inte förstå orsakerna till Fidels legitimitet – eller det status quo som stödjer Raul och det kollektiva ledarskap som nu är på plats.

Under mitt besök på Kuba i november talade jag med ett stort antal högre tjänstemän, utländska diplomater, intellektuella och regimkritiker för att höra hur de på plats ser på öns framtid. Folk på alla nivåer i regering, myndigheter, lokalt och nationellt och i kommunistpartiet var väldigt säkra på regimen förmåga att överleva. I alla kretsar, och såväl bland anhängare som motståndare och i media medger man beredvilligt problem i produktionen och leveransen av varor och tjänster. Men pågående reformprogram och en vitt utbredd känsla av att Raul är rätt man att ta itu med korruption och leda en ansvarsfull regering ger större legitimitet än vad den skulle kunna få genom förtryck (som är utlänningsars vanliga förklaring till regimen stabilitet)...

I den kubanska avvägningen mellan öppet samhälle och nationellt självbestämmande har revolutionen genomfört sociala, utbildnings- och hälsovårdsprogram som förblir en dröm för hela den fattiga världen. Offentlig utbildning som kommer hela befolkningen till del har gjort det möjligt för tidigare analfabeter att se sina barn och barnbarn bli läkare och forskare. Redan 1979 var läs- och skrivkunnigheten på Kuba över 90 procent. Medellivslängden har ökat från mindre än 60 till nästan 80 år idag... På detta sätt har den kubanska staten i sanning tjänat den fattiga underklassen i stället för den inhemska eliten och dess allierade...

De flesta kubaner förväntar sig att staten ska garantera deras välfärd och vidmakthålla Kubas höga internationella status som de betraktar som sin kulturella och historiska arvedel, och hålla USA på armlängds avstånd....

Investeringar i mänskligt resurser har satt Kuba i enastående fördelaktigt läge i den globala ekonomin. Landet har mer högutbildade och forskare än de kan utnyttja... Med 10.000 universitetsstudenter inom naturvetenskap och teknologi och framgångsrika samriskföretag inom läkemedelsindustrin, bl a med Kina och Malaysia, är Kuba berett att tävla med de som hunnit längst bland utvecklingsländerna...

Efter ett halvt århundrade av fientlighet – särskilt nu när nästan inga kontakter förekommer – har Washington nästan inget som helst inflytande över händelseutvecklingen på Kuba...

Washington måste acceptera att det inte finns något alternativ till den ledargrupp som redan tagit över. Och ur deras synpunkt har övertagandet kunnat ske i ett alldeles särskilt gynnsamt internationellt läge. Trots Washingtons ihärdiga ansträngningar är Kuba långt ifrån internationellt

isolerat. Landet har diplomatiska relationer med över 160 länder, studenter från nästan 100 länder studerar på Kuba, kubanska läkare verkar i 69 länder. Den latinamerikanska vänsterns återuppståndelse och den växande kritiken mot USA runt om i världen, gör Kubas ståndaktighet mer förståelig och mindre avvikande än precis efter kalla kriget.

När Fidel begravs kommer ingen övergångsregering av det slag Washington hoppas på att flytta in i presidentpalatset. Så Vita huset kan inte bara sitta där och vänta på den lyckliga dag när deras Kuba-plan kan prövas i verkligheten. I stället borde regeringen omedelbart inleda samtal med de kubanska ledarna: Erkänna att USA och Kuba har gemensamma intressen när det gäller stabiliteten på båda sidor om Florida-sundet, förhindra att exilkubanska grupper försöker provocera USA till direkt konflikt med Havanna och börja samarbete i frågor som knarkhandel, migration, hamnsäkerhet, terrorism och miljökonsekvenserna av oljeborrning till havs.

Washington bör lämna Kuba ifred och dra sig undan försöken att styra Kubas inrikespolitik. Med eller utan Fidel kan USAs försök att störta regeringen i Havanna inte åstadkomma något gott – men kan leda till mycket ont.

Fidels efterträdare är redan på plats. Bakom Raul finns flera figurer med den förmåga och auktoritet som behövs för att hålla i tyglarna och fortsätta även när Raul har gått bort...

De arbetar för att befästa sin regering, garantera folk deras dagliga bröd, fortsätta en reformmodell av kubanskt snitt, upprätthålla Kubas ställning i Latinamerika och världen och bemöta USAs förutsägbara politik. Att dessa landvinningar kommer att överleva Fidels död är en slutgiltig seger för Latinamerikas främsta överlevare.

